

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS KAIMO PLÉTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „PAGRINDINĖS PASLAUGOS IR KAIMŲ ATNAUJINIMAS KAIMO VIETOVĖSE“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA INVESTICIJOMS Į VISŪ RŪŠIŪ MAŽOS APIMTIES INFRASTRUKTŪRĄ“ VEIKLOS „PARAMA VIETINIAMS KELIAMS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2015 m. kovo 27 d. Nr. 3D-220

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 9.2 ir 9.10 papunkčiais, atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. spalio 17 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 1378/2014 (OL 2014 L 367, p. 16), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisykles (OL 2014 L 227, p. 18), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), Lietuvos Respublikos partnerystės sutartimi, patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. C(2014)4234, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos, patvirtintos 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015) 842 (KPP), Lietuvos

Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“ ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ nuostatas ir siekdama, kad būtų efektyviai panaudotos EŽŪFKP lėšos,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos sritys „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimties infrastruktūrą“ veiklos „Parama vietiniams keliam“ įgyvendinimo taisykles (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2015 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. 3D-220

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„PAGRINDINĖS PASLAUGOS IR KAIMŲ ATNAUJINIMAS KAIMO VIETOVĖSE“
VEIKLOS SRITIES „PARAMA INVESTICIJOMS Į VISŲ RŪSIŲ MAŽOS APIMTIES
INFRASTUKTŪRĄ“ VEIKLOS „PARAMA VIETINIAMS KELIAMS“ ĮGYVENDINIMO
TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos srities „Parama investicijoms į visų rūsių mažos apimties infrastruktūrą“ veiklos „Parama vietiniams keliams“ įgyvendinimo taisykles (toliau – Taisykles) parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2014 m. spalio 17 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 1378/2014 (OL 2014 L 367, p. 16), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisykles (OL 2014 L 227, p. 18), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842 (KPP), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“ ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklemis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – KPP administravimo taisykles).

2. Taisykles reglamentuoja paramos pagal KPP priemonę „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos srities „Parama investicijoms į visų rūsių mažos apimties infrastruktūrą“ veiklos „Parama vietiniams keliams“ (toliau – priemonė) administravimo tvarką, nustato sąlygas ir reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjas, rengdamas ir teikdamas paraišką, numatomą finansuoti veiklą, paraiškų vertinimą, atranką, projekto įgyvendinimą ir jo įgyvendinimo priežiūrą, kai paramos prašoma projektams, skirtiems vietinės reikšmės kelių ir (arba)

jų ruožų, apibrėžtų Taisyklių 3.15 papunktyje, rekonstravimui, kai pareiškėjas Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos.

II. SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Šiose Taisyklėse vartojami sutrumpinimai ir sąvokos:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;

3.2. **ES** – Europos Sajunga;

3.3. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai;

3.4. **KPP** – Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa;

3.5. **LAKD** – Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos;

3.6. **Kaimo vietovė** – kaimas, miestelis, miestas ar kita gyvenamoji vietovė, kurios gyventojų skaičius neviršija 1 tūkst.

3.7. **Kelias** – pagal priemonę remiamas inžinerinis statinys, skirtas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui. Kelio elementai yra šie: žemės sankasa, važiuojamoji dalis, kelkraščiai, kelio grioviai, pralaidos ir kitos vandens nuleidimo sistemos, sankryžos, nuovažos, autobusų sustojimo aikštelių, techninės eismo reguliavimo priemonės su šiu objektu užimama žeme.

3.8. **Kelio priežiūra** – nuolatiniai kelio darbai siekiant užtikrinti saugų eismą ir numatyta keliai ir jo statinių naudojimo laiką, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos kelių įstatyme.

3.9. **Kelio rekonstravimas** – statybos rūšis, kai esamas kelias pertvarkomas pagal Kelių techniniame reglamente KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3 (toliau – Kelių techninis reglamentas), nustatytus reikalavimus pertvarkant visus ar dalį kelio konstrukcinių elementų, nurodytų Taisyklių 3.7 papunktyje.

3.10. **Mažos apimties infrastruktūra** – pagal priemonę remiama kaimo vietovių inžinerinė ir socialinė-ekonominė infrastruktūra, į kurią investuojant siekiama užtikrinti viešajį interesą, o suma viešosios paramos projektui neviršija 200 000 Eur.

3.11. **Projekto bendrosios išlaidos** (toliau – bendrosios išlaidos) – atlyginimas inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, aplinkosauginiais ir ekonominiais projekto rengimo ir įgyvendinimo klausimais, ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos susijusios su vietinės reikšmės kelio ir (arba) jo ruožo rekonstravimo išlaidomis.

3.12. **Projekto įgyvendinimo laikotarpis** – ne ilgesnis kaip 24 mėn. laikotarpis nuo sprendimo skirti paramą priėmimo iki paskutinio mokėjimo prašymo ir galutinės projekto įgyvendinimo ataskaitos pateikimo dienos.

3.13. **Projekto kontrolės laikotarpis** – laikotarpis nuo paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo iki paskutinio paramos išmokėjimo dienos ir penkerių metų laikotarpis nuo paskutinio

paramos išmokėjimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi paramos paraikoje numatytu įsipareigojimų.

3.14. **Regiono plėtros planas** – regiono lygmens regioninės plėtros planavimo dokumentas, atitinkantis Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme nustatytus reikalavimus ir sąlygas.

3.15. **Vietinės reikšmės kelias** – pagal priemonę remiamas kaimo vietovės ribose esantis kelias, skirtas vietiniams susisiekimui, kuris nepriskiriamas prie magistralinių, krašto kelių kategorijų ir nepriklauso savivaldybėms, kitiems juridiniams ir (ar) fiziniams asmenims, kitoms organizacijoms, jų padaliniams.

4. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai apibrėžti KPP, KPP administravimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

III. PRIEMONĖS PRIORITETAS, TIKSLINĖ SRITIS, HORIZONTALUSIS TIKSLAS IR NACIONALINIS POREIKIS

5. Projektu turi būti siekiama prisidėti prie:

5.1. šeštojo ES kaimo plėtros politikos prioriteto „Skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse“ ir jo tikslinės srities „Vietos plėtros kaimo vietovėse skatinimas“ (kodas 6B) įgyvendinimo.

5.2. trečiojo ES kaimo plėtros politikos horizontaliojo tiksllo – užtikrinti subalansuotą teritorinę kaimo ekonomikos ir bendruomenių plėtrą, kurti darbo vietas ir jas išlaikyti – įgyvendinimo.

5.3. Nacionalinio kaimo plėtros poreikio Nr. 24, nustatyto KPP 5.1 dalyje, „Didinti kaimo vietovių gyvybingumą remiant vietinių kelių sukūrimą ir gerinimą kaimo gyvenamujų vietovių ribose“ tenkinimo.

IV. REMIAMA VEIKLA

6. Remiama veikla – kaimo vietovės ribose esančio vietinės reikšmės kelio (-ių) ir (arba) jo ruožo (-ų) rekonstravimas.

V. GALIMAS PAREIŠKĘJAS

7. Galimas pareiškėjas – Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos.

VI. TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PARAMAI GAUTI

8. Pareiškėjo atitiktis nustatytais bendrosioms ir priemonės tinkamumo sąlygomis ir reikalavimams vertinama pagal paraiškos pateikimo dieną esamus, dokumentais pagrįstus bei viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš

pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamasi registruose esančiais duomenimis.

9. Bendrosios tinkamumo sąlygos ir reikalavimai yra šie:

9.1. pareiškėjas užtikrina, kad projekte numatytos išlaidos nebuvo ir nėra finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešujų lėšų;

9.2. projektas atitinka šių Taisyklių III skyriuje nurodytą trečiąjį ES kaimo plėtros politikos horizontaliųjų tikslą, ES kaimo plėtros politikos prioritetą ir jo tikslinę sritį ir prisideda prie nurodyto nacionalinio kaimo plėtros poreikio;

9.3. projektas vykdomas Lietuvos Respublikos teritorijoje;

9.4. projekte numatytos investicijos atitinka aplinkosaugos reikalavimus:

9.4.1. jei, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu (toliau – PAV įstatymas), būtinas poveikio aplinkai vertinimas (toliau – PAV), jis turi būti atliktas iki paramos paraiškos pateikimo ir turi būti gautas teigiamas sprendimas;

9.4.2. jei planuojama ūkinė veikla, susijusi su įsteigtomis ar potencialiomis „Natura 2000“ teritorijomis arba artima tokiai teritorijai aplinka, turi būti atliktas poveikio reikšmingumo nustatymo procedūra iki paramos paraiškos pateikimo ir gautas teigiamas sprendimas, vadovaujantis Planu ar programu ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto aplinkos ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. D1-255 „Dėl Planu ar programu ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis.

9.5. paramos lėšomis rekonstruojamas kelias ar jo ruožas paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo valdomas turto patikėjimo teise, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos kelių įstatyme ir yra įtrauktas į Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 757 „Dėl Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašas);

9.6. pareiškėjas paramos paraiškos pateikimo dieną yra įgaliotas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. sausio 16 d. nutarimu Nr. 28 „Dėl valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčių valstybės įmonių savininko teisių ir pareigų įgyvendinimo“ įgyvendinti paramos lėšomis rekonstruojamo kelio ar jo ruožą prižiūrinčios valstybės įmonės savininko teises ir pareigas.

10. Priemonės tinkamumo sąlygos ir reikalavimai yra šie:

10.1. paramos paraišką pateikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju Taisyklių 7 punkte.

10.2. pareiškėjas užtikrina, kad investicijos, skirtos vietinės reikšmės kelio (ių) ir (arba) kelio ruožo (-ų) rekonstravimui atitiks mažos apimties infrastruktūros apibrėžimą, nustatytą Taisyklių 3.10 punkte;

10.3. pareiškėjas užtikrina, kad projektas atitinka regiono plėtros planą arba regiono plėtros plano projektą, t. y. pareiškėjo planuojamas įgyvendinti projektas nepriestarauja ir yra suderinamas su regiono plėtros plane ar jo projekte numatytais strateginiais tikslais, uždaviniais, priemonėmis (pareiškėjas kartu su paramos paraška arba avansiniu mokėjimo prašymu turi pateikti tai patvirtinantį regiono plėtros tarybos raštą. Jei avansinis mokėjimo prašymas nėra teikiamas, regiono plėtros tarybos raštas turi būti pateiktas kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu).

10.4. projektas įgyvendinamas kaimo vietovės, nustatytos Taisyklių 3.6 punkte, ribose (kaimo vietovės gyventojų skaičius nustatomas pagal gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų apskaitos duomenis, paskelbtus Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo interneto svetainėje www.stat.gov.lt šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka);

10.5. projektas siekia priemonės šeštojo ES kaimo plėtros politikos prioriteto „Skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse“ ir jo tikslinės srities „Vietos plėtros kaimo vietovėse skatinimas“ (kodas 6B) įgyvendinimo stebėsenos rodiklių, kurie nustatyti KPP 11 dalyje „Rodiklių planas“ ir nurodyti Taisyklių 1 priedo Paramos paraškos formos 11 dalyje;

10.6. kartu su paramos paraška pateikiamas projektinis pasiūlymas (planuojamo rekonstruoti kelio ar jo ruožo žemėlapis, techniniai duomenys apie kelią ar jo ruožą, kelio ruožo rekonstravimo projektiniai duomenys, suvestiniai kelio ar jo ruožo statybos (rekonstravimo) kainos skaičiavimai, parengti vadovaujantis valstybės įmonės Statybos produkcijos sertifikavimo centro Juridinių asmenų, fizinių asmenų ir mokslo įstaigų parengtų rekomendacijų dėl statinių statybos skaičiuojamujų kainų nustatymo registre (toliau – Statinių statybos skaičiuojamujų kainų registratoras) paskelbtomis „Statybos resursų skaičiuojamosios rinkos kainos XXV“ rekomendacijomis, kita svarbi informacija ir duomenys apie projektą). Projektinis pasiūlymas, išskyrus kelio ar jo ruožo žemėlapį, turi būti patvirtintas tam tikrą kvalifikaciją turinčio specialisto parašu ir pateikiama kvalifikacijos atestato kopija.

VII. ĮSIPAREIGOJIMAI

11. Paramos gavėjas įsipareigoja:

11.1. įgyvendinti projektą per 24 mėnesius nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos;

11.2. kelių rekonstravimą atlikti pagal techninį darbo projektą, parengtą vadovaujantis statybos techniniu reglamentu STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, Kelių techniniu reglamentu, ir Automobilių kelių standartizuotų dangų konstrukcijų projektavimo taisyklemis KPT SDK 07, patvirtintomis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Suisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2008 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. V-7 „Dėl Automobilių kelių standartizuotų dangų konstrukcijų projektavimo taisyklių KPT SDK 07 patvirtinimo“ ir kitais

Lietuvos kelių projektavimo normatyviniais dokumentais, Lietuvos Respublikos standartais ir kitais normatyviniais statybos techniniais dokumentais;

11.3. kartu su avansiniu mokėjimo prašymu (jei avansinis mokėjimo prašymas neteikiamas, tuomet kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu) pateikti:

11.3.1. patvirtintą statinio rekonstravimo techninį darbo projektą, parengtą pagal statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ reikalavimus;

11.3.2. išduotą leidimą rekonstruoti statinį, parengtą pagal statybos techninio reglamento STR 1.01.07:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“ patvirtinimo“, reikalavimus;

11.3.3. kelio ir (arba) jo ruožo rekonstravimo techninio darbo projekto ekspertizės aktą, atitinkantį Statybos techninio reglamento STR.1.06.03:2002 „Statinio projekto ekspertizė ir statinio ekspertizė“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 214 „Dėl Statybos techninio reglamento STR.1.06.03:2002 „Statinio projekto ekspertizė ir statinio ekspertizė“ patvirtinimo“, reikalavimus su išvada, kad projekta galima tvirtinti;

11.3.4. regiono plėtros tarybos raštą, kuriame būtų patvirtinta, kad projektas atitinka regiono plėtros planą arba regiono plėtros plano projekta t. y. pareiškėjo planuojanamas įgyvendinti projektas neprieštarauja ir yra suderinamas su regiono plėtros plane numatytais strateginiais tikslais, uždaviniais, priemonėmis (taikoma tuo atveju, jei pareiškėjas kartu su paramos paraiška negalėjo pateikti regiono plėtros tarybos rašto, kuriuo patvirtinama, kad projektas atitinka regiono plėtros planą arba regiono plėtros plano projekta).

11.4. nuo sprendimo skirti paramą datos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos:

11.4.1. neperleisti už paramos lėšas įgyto turto, nekeisti rekonstruojamo kelio ir (arba) kelio ruožo nuosavybės teisių, neperduoti savivaldybių nuosavybėn paramos lėšomis rekonstruoto kelio ir (arba) kelio ruožo Lietuvos Respublikos kelių įstatymo nustatyta tvarka ir neteikti siūlymo Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai išbraukti rekonstruotą kelią ir (arba) kelio ruožą iš valstybinės reikšmės kelių sąrašo;

11.4.2. nekeisti projekto veiklos pobūdžio, tikslų ar įgyvendinimo vietas ir sąlygų, kai tokie veiksmai pakenkia pradiniams projekto tikslams.

11.5. apdrausti turtą arba užtikrinti, kad rangovas apdraus turtą, kuriam sukurti panaudota parama, ne trumpesniam nei projekto įgyvendinimo ir kontrolės laikotarpiui (projekto įgyvendinimo laikotarpiu didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus projekta – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas), esant draudimo paslaugų prieinamumui;

11.6. sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti, tikrinti, kaip yra įgyvendinamas projektas, laikomasi įsipareigojimų po lėšų projektui įgyvendinti skyrimo ir (arba) projekto įgyvendinimo pabaigos;

11.7. Agentūros nustatytais terminais teikti visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams ir programos įgyvendinimo stebésenai bei reikalingiems vertinimams atliskti;

11.8. ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti Agentūrai apie bet kurių duomenų, nurodytų paramos paraiškoje, taip pat apie savo rekvizitų pasikeitimus;

11.9. viešinti paramą, vadovaujantis Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklemis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Viešinimo taisykles);

11.10. vykdyti rekonstruoto kelio (-ių) ir (arba) jo ruožo (-ų) priežiūrą, Lietuvos Respublikos kelių įstatymo, Kelių priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 11 d. nutarimo Nr. 155 „Dėl Kelių priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kelių priežiūros tvarkos aprašo) ir Kelių priežiūros vadovo I dalyje „Automobilių kelių priežiūros normatyvai KPV PN-14“, patvirtinta 2014 m. gegužės 6 d. Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktorius įsakymu Nr. V-151 „Dėl kelių priežiūros vadovo I dalies „Automobilių kelių priežiūros normatyvai KPV PN-14“ patvirtinimo“ (toliau – Kelių priežiūros vadovas) nustatyta tvarka, projekto kontrolės laikotarpiu ir informaciją apie vykdytą priežiūrą teikti kartu su užbaigto projekto metinėmis ataskaitomis;

11.11. užtikrinti, kad projekte numatytos išlaidos nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešujų lėšų.

11.12. neteisėtai gautos lėšos bus grąžinamos vadovaujantis Grąžintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemones administravimo taisyklemis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 137 „Dėl grąžintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio fondų priemones, administravimo taisyklių patvirtinimo“.

11.13. gavus Agentūros sprendimą dėl paramos neskyrimo, paramos išmokėjimo sustabdymo, paramos sumažinimo, dėl paramos mokėjimo nutraukimo ir (arba) reikalavimo grąžinti paramos lėšas ar jų dalį, per sprendime nustatytą terminą įvykdyti sprendime išvardytus reikalavimus ir (arba) grąžinti paramos lėšas į sprendime nurodytą sąskaitą, o apie reikalavimų įvykdymą raštu informuoti Agentūrą;

11.14. neperleisti teisių ir įsipareigojimų, kylančių iš šios paraiškos, tretiesiems asmenims be rašytinio Agentūros sutikimo;

11.15. pateikti Agentūrai galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą, o projekto kontrolės laikotarpiu užbaigto projekto metines ataskaitas.

VIII. PARAMOS DYDIS IR INTENSYVUMAS

12. Finansuojama iki 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

13. Didžiausia paramos suma vienam projektui įgyvendinti negali viršyti 200 000 (dviejų šimtų tūkstančių) eurų su PVM.

14. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš paramos gavėjo lėšų. Netinkamas finansuoti projekto išlaidas paramos gavėjas turi finansuoti savo lėšomis.

15. Pagal šias Taisykles valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sajungos veikimo (OL 2010 C 83, p.47) 107 straipsnyje, neteikiama.

IX. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

16. Tinkamomis finansuoti pripažystamos išlaidos:

16.1. būtinos projektui įgyvendinti, realiai suplanuotos, pagrįstos, numatytos paramos paraiškoje, neviršijančios nustatyto paramos dydžio, intensyvumo ir vidutinių rinkoje egzistuojančių kainų;

16.2. projekte numatytos paslaugos ir darbai turi būti įsigytu pagal Lietuvos Respublikos viešujų pirkimų įstatymo nuostatas;

16.3. projektui įgyvendinti naudojamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų reikalavimus;

16.4. jei iki paramos paraiškos pateikimo paslaugų ir (arba) darbų pirkimai neatlikti, tinkamų finansuoti išlaidų sumai ir rinkos kainai pagrįsti pateikiami suvestiniai kelio ar jo ruožo statybos (rekonstravimo) kainos skaičiavimai, parengti vadovaujantis Statinių statybos skaičiuojamųjų kainų registre paskelbtomis „Statybos resursų skaičiuojamosios rinkos kainos XXV“ rekomendacijomis. Tuo atveju, kai atlikus kainų palyginimą pareiškėjo pateiktose suvestiniuose kelio ar jo ruožo statybos (rekonstravimo) kainos skaičiavimuose, nurodyta paslaugos ar darbų kaina yra daugiau nei 10 proc. didesnė, nei analogiškos rinkoje egzistuojančios paslaugos ar darbų kainos, atliekami KPP administravimo taisyklių 69 punkte nurodyti administravimo veiksmai.

16.5. faktiškai patirtos, pagrįstos išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentų originalais arba nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis;

16.6. patirtos (t. y. apmokėtos) įgyvendinant projektą ir ne anksčiau kaip nuo paramos paraiškos pateikimo Agentūrai dienos, išskyrus 16.7 papunktyje nurodytas išlaidas. Tačiau šios išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų kategorijų sąraše pagal Taisyklių 17 punktą, arba jeigu jos patirtos nesilaikant pirkimo procedūrų, nustatyta Viešujų pirkimų įstatyme;

16.7. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir kurios yra patirtos ne anksčiau kaip prieš 1 metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos, tačiau, jei parama projektui neskiriama arba jei pirkimai atlikti nesilaikant pirkimų procedūrų, nustatyta Viešujų pirkimų įstatyme, nefinansuojamos;

16.8. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti išvardytos pagal išlaidų kategorijas.

17. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

17.1. kelio (-ių) ir (arba) jo ruožo (-ų) rekonstravimo išlaidos;

17.2. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrujų išlaidų dalis gali būti ne daugiau kaip 10 proc. tinkamų finansuoti kelio (-ių) ir (arba) jo ruožo (-ų) rekonstravimo išlaidų vertės.

17.3. projekto viešinimo išlaidos, patirtos vadovaujantis Viešinimo taisyklėmis ir neviršiančios jose nustatytos didžiausios išlaidų, skirtų viešinimo priemonėms, sumos.

18. Netinkamos finansuoti išlaidos:

18.1. nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios Taisyklių 16 punkte išlaidoms nustatyta reikalavimų, neįvardyto Taisyklių 17 punkte;

18.2. naudoto turto įsigijimo išlaidos;

18.3. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant darbus ar paslaugas, nesilaikant pirkimo procedūrų, numatyta Lietuvos Respublikos viešujų pirkimų įstatyme;

18.4. išlaidos, kurios anksčiau buvo finansuotos (apmokėtos) iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų, kitų piniginių ištaklių, kuriais disponuoja valstybė ir (arba) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų, ir kurioms apmokėti skyrus EŽŪFKP lėšas, jos būtų apmokėtos daugiau nei vieną kartą.

18.5. PVM, kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

19. Netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

19.1. žemės ir (arba) kito nekilnoamojo turto pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos;

19.2. transporto priemonių pirkimo išlaidos;

19.3. lizingo (finansinės nuomos) išlaidos;

19.4. darbo užmokesčio išlaidos;

19.5. kelių priežiūros išlaidos;

19.6. magistralinių, krašto, rajoninių kelių, jų ruožų ir gatvių (išskyrus pagal priemonę remiamus vietinės reikšmės kelius), savivaldybėms, kitiems juridiniams ir (ar) fiziniams asmenims, kitoms organizacijoms, jų padaliniams priklausančių kelių, apibrėžtų Lietuvos Respublikos kelių įstatyme, statyba ir (ar) rekonstravimas.

X. PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

20. Paramos paraiškos pildymas ir registravimas atliekamas KPP administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

XI. PROJEKTŲ ATRANKA

21. Parama teikiama projektams, kurių atitiktis projektų atrankos kriterijams įvertinama ne mažiau kaip 30 balų. Projektams, įvertintiems mažiau kaip 30 balų, parama neteikiama.

22. Projektų atrankos kriterijai ir galimos didžiausios jų reikšmės:

Eil. Nr.	Projektų atrankos kriterijai	Didžiausias balas	Balai pagal atskirą kriterijaus reikšmes
1.	Numatomo rekonstruoti kelio ir (arba) jo ruožo vidutinis metinis paros eismo intensyvumas siekia: <i>(kriterijus vertinamas pagal Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 5 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka įgaliotos viešosios įstaigos pateiktą informaciją)</i>		
1.1.	daugiau nei 200 automobilių per parą	50	50
Eil. Nr.	Projektų atrankos kriterijai	Didžiausias balas	Balai pagal atskirą kriterijaus reikšmes
1.2.	nuo 170 iki 200 automobilių per parą		40
1.3.	nuo 140 iki 170 automobilių per parą		30
1.4.	nuo 110 iki 140 automobilių per parą		20
1.5.	nuo 80 iki 110 automobilių per parą		15
1.6.	mažiau nei 80 automobilių per parą		5
2.	Kaimo vietovėje, kurioje planuojama rekonstruoti kelią ir (arba) jo ruožą, gyventojų skaičius siekia: <i>(kriterijus vertinamas pagal gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų apskaitos duomenis, paskelbtus Lietuvos Respublikos gyventojų registro tvarkytojo interneto svetainėje www.stat.gov.lt šio tvarkytojo nuostatuose nustatyta tvarka)</i>		
2.1.	daugiau nei 200 gyventojų	30	30

2.2.	nuo 100 iki 200 gyventojų		25
2.3.	nuo 70 iki 100 gyventojų		20
2.4.	nuo 50 iki 70 gyventojų		15
2.5.	nuo 30 iki 50 gyventojų		10
2.6.	mažiau nei 30 gyventojų		5
3.	Projektas įgyvendinamas savivaldybėje, kurioje kelių su žvyro danga dalis siekia: <i>(kriterijus vertinamas pagal Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 5 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka įgaliotos viešosios įstaigos pateiktą informaciją)</i>		
3.1.	daugiau nei 40 proc.	20	20
3.2.	nuo 35 iki 40 proc.		15
3.3.	nuo 30 iki 35 proc.		10
3.4.	nuo 25 iki 30 proc.		5
3.5.	nuo 20 iki 25 proc.		3
3.6.	mažiau nei 20 proc.		2
	Balų suma:	100	-

23. Projektų atranka ir projektų pirmumo eilės sudarymas atliekami KPP administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

24. Jeigu paramos paraiškoje ir jos prieduose nėra duomenų, dokumentų, kuriais vadovaujantis būtų galima nustatyti pareiškėjo atitinkti atrankos kriterijui, laikoma, kad pareiškėjas jo neatitinka.

XII. PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS

25. Agentūra, įvertinus paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, kurias teikia Žemė ūkio ministerijos projektų atrankos komitetui (toliau – Komitetas);

26. Komitetas svarsto projektus ir priima rekomendacinių pobūdžio sprendimą dėl finansuotinų ir (arba) nefinansuotinų projektų. Vadovaujantis Komiteto rekomendacijomis, galutinį sprendimą dėl paramos skyrimo ir (arba) neskyrimo priima ministras ar jo įgaliotas asmuo. Žemė ūkio ministerija apie galutinį sprendimą informuoja Agentūrą per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos.

27. Priėmus sprendimą skirti paramą, pareiškėjas tampa paramos gavėju. Paramos sutartis nesudaroma.

XIII. MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

28. Paramos gavėjas mokėjimo prašymų teikimo grafiką (Taisyklių 2 priedas) teikia ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos.

29. Paramos gavėjas po kiekvieno projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta mokėjimo prašymų teikimo grafike (Taisyklių 2 priede), numatytais terminais teikia nustatytos formos mokėjimo prašymą KPP administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

30. Paramos gavėjas gali pateikti iki penkių mokėjimo prašymų (įskaitant avansinį mokėjimo prašymą).

31. Šiai priemonei taikomas išlaidų kompensavimo arba išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdas, kai avansas nėra Europos Komisijai tinkamos deklaruoti išlaidos. Avanso dydis paramos gavėjui negali būti didesnis nei 25 proc. nuo sprendime skirti paramą nurodytos paramos sumos.

32. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruojama visas per laikotarpį nuo paskutinio mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtės tinkamas finansuoti išlaidas bei galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

33. Mokėjimo prašymo teikimo, administravimo ir paramos lėšų išmokėjimas atliekamas KPP administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

XIV. SANKCIJOS

34. Bendros sankcijos, nurodytos Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones taikymo metodikos patvirtinimo“.

35. Priemonei taikomos specialiosios sankcijos:

35.1. jei paramos gavėjas neužtikrina rekonstruoto kelio (-ių) ar jo ruožo (-ų) priežiūros mažiausiai 5 metus nuo galutinio paramos lėšų išmokėjimo, kaip yra nustatyta Lietuvos Respublikos kelių įstatyme, Kelių priežiūros tvarkos apraše ir Kelių priežiūros vadove, susigrąžinama visa išmokėta parama;

35.2. jeigu pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, norėdamas gauti paramą, pateikė melagingą informaciją arba dėl aplaidumo nepateikė būtinės informacijos, parama neskiriama arba susigrąžinama visa sumokėta paramos suma. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas netenka teisės teikti paraiškas pagal Priemonę kalendoriniai metais, kuriais nustatyta, kad nesilaikoma reikalavimų, ir ateinančiais kalendoriniai metais.

35.3. parama neteikiama, jei paramos gavėjas kartu su avansiniu mokėjimo prašymu (jei avansinis mokėjimo prašymas neteikiamas tuomet kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu) nepateikia patvirtinto rekonstravimo techninio darbo projekto ir rekonstravimą leidžiančio dokumento.

35.4. paramos dalis susigrąžinama, kai, Agentūrai pareikalavus, paramos gavėjas nepateikia dokumentų, kuriais deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, bei išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo dokumentų. Tokiu atveju susigrąžinama tokia paramos dalis, už kurią paramos gavėjas nepateikė reikalingų dokumentų.

XV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Paramos paraiškų vertinimas, administravimas, paramos lėšų išmokėjimas, ataskaitų teikimas, projektų įgyvendinimo priežiūra ir tikrinimas, apskundimo tvarka atliekama KPP administravimo taisyklių nustatyta tvarka.
